

[18]. Ne autem aliquis error^s in quietationibus exhibendis committatur statuimus, quod exactores in quietationibus diem, mensem et annum, qua contributionem accepit, diligenter annotent et in registra sua diligenter referant. Similiter etiam diem, qua negligentes et non solventes illas capitaneo detulit, in regestrumque diligenter annotet, ne aliquis error et implicatio rerum accidere possit. Quietationes vero aliquas non debent exactores discerpere sive lacerare vel ipsas ad se recipere, sed eas rursus iis qui eas adtulerunt restituere. Pro officio suo et gratia nostra aliter non facturi.

Datum Vilnae feria ^tquarta in vigilia Ascensionis Christi^t anno^u millesimo quingentesimo quadagesimo secundo [17 V 1542], regni^v nostri anno trigesimo sexto. Ad mandatum Sacrae Regiae Maiestatis proprium^w.

III. ^aLITTERAE UNIVERSALES DUCILLORUM^a

Sigismundus etc. Universis et singulis ecclesiasticis et saecularibus regni nostri senatoribus et consiliariis ceterisque subditis nostris quibuscumque, tam terrestribus quam civitatum et oppidorum honoribus et officiis insignitis ad quorum notitiam hae nostrae pervenerint litterae et praesertim in palatinatu^b et districtibus eius consistentibus, sincere nobis et fidelibus dilectis, gratiam nostram regiam. Reverendissimi et reverendi in Christo patres, magnifici, generosi et nobiles, famati et providi, sincere nobis et fideles dilecti.

[1]. Noveritis communi omnium consensu, tam spiritualium quam saecularium consiliariorum nostrorum et nuntiorum terrestrium, in conventu generali Piotrcoviensi congregatorum, voto et concordii voluntate exactionem ducillorum, quae *czopove* dicitur, multis et arduis necessitatibus reipublicae ita exigentes, decretam esse, quae inchoari debet a festo Pentecosten proximo [28 V 1542] et continuari per integrum annum ad aliud festum Pentecosten anni millesimi quingentesimi quadagesimi tertii [13 V 1543]. Exigetur autem et exigi ac exsolvi debet eadem ipsa contributio ducillorum secundum antiquam consuetudinem modo videlicet infrascripto, ut quilibet cerevisiam coquens venalem ex quibuscumque braseis fuerit, eadem ipsa cerevisia, hoc est sive ipsa brasea sunt civium et dominorum, sive ex molendinis provenientia et emensurata, sive domi facta, a quolibet vase singillatim vel coctura ipsius cerevisiae, iuxta locorum consuetudinem ante hac observatam, exactionem ipsam ducillorum in manus infrascripti exactoris fideliter solvat.

[2]. Ita, ut a maiori coctura alias *waru* plures grossi solvantur, et a minori pauciores iuxta vasorum numerum et quantitatem et exactoris constitutionem quam, ubi opus est, et quotiens expediens erit, nostra auctoritate faciet et constituet. Notariosque et custodes, tam in civitatibus et oppidis, quam etiam in villis, iuxta arbitrium suum exactor etiam ipse deputabit et iuramento corporali ad fidelitatem illos astringet.

[3]. Ternarii vero vetusto more circa quemlibet grossum solvendi pro civitatum et oppidorum reparatione conserventur.

[4]. Tabernatores vero singuli cerevisiam coquentes a quolibet vase mensurae civilis per unum grossum, alias iuxta antiquam consuetudinem. Coctam vero a dominis, tam spiritualibus quam saecularibus, ad propinandum recipientes non secus, quam si advectivam propinarent, ratione ipsius contributionis per sex grossos solvent.

[5]. Item a medio vase vini alias *pulkufek* florenus unus cum quadrantibus triginta solvendus. Item a dreilink sive Seremiensi vase vini duo floreni cum sexaginta quadrantibus. Item a quolibet

^s W Dr. poprawiono ręcznie, w miejsce wyrazu skreślonego. ^t W Dr. wpisane ręcznie w okienku. ^u anno eiusdem MK2.

^v regni vero MK2. ^w W Dr. na verso ostatniej karty występuje ślad pieczęci królewskiej.

^{a-a} MRPS, cz. IV, vol. 3, nr 20800, s. 178 tytuł brzmi: Litterae universales super exactione ducillorum in conventu Piotrcoviensi laudata. ^b Następuje okienko.

barili malmatici, muscatellae vel vini Italici unus *horth* cum septem ternariis solvatur. A barili vero simplicis vini duo grossi solvantur cum duobus ternariis.

[6]. A cerevisia advectitia sive externa Swidnicensia, Glogouiensia, Thessinensia, Bernouiensia et alia quacunque, a quolibet eius vase duo grossi solvantur.

[7]. Et quicumque prius non soluta exactione praefata cerevisiam, vinum, medonem, malmaticum et alium quemcunque potum ex praedictis vendere et propinare in fraudem reipublicae praesumpserit totum illud in quo fraudem commisit seu committere voluit irremissibiliter amittet et ad poenam regalem solvendam, quoties id fecerit, obligabitur. Capitaneusque loci in tales omnes et singulos fraudem eiusmodi committentes animadversionem debitam veritate rei cognita non habentes respectum ad quempiam irremissibiliter exequatur.

[8]. Ad quam quidem exactionem colligendam diligenter et fideliter exigendam in ipso palatinatu seu terra^c et districtibus eius generosum^d constituimus. Vobisque omnibus et singulis quorum interest mandamus quatinus praefato exactori sive ab eo substituto de ipsa exactione ducillorum respondeatis et responderi faciatis. Vos vero locorum capitanei eos, qui rebelles et negligentes erunt et quos ipse exactor deferet, per pignorationes solitas ad solutionem huiusmodi exactionis compellatis sub poenis nostris contra negligentes capitaneos in novis et antiquis statutis descriptis et pro gratia nostra non aliter facturi.

Datum Vilnae feria quarta in vigilia Ascensionis Christi anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo secundo [17 V 1542], regni nostri anno trigesimo sexto. Ad Mandatum Regiae proprium.

^c Pozostawiono okienko. ^d Pozostawiono okienko.